

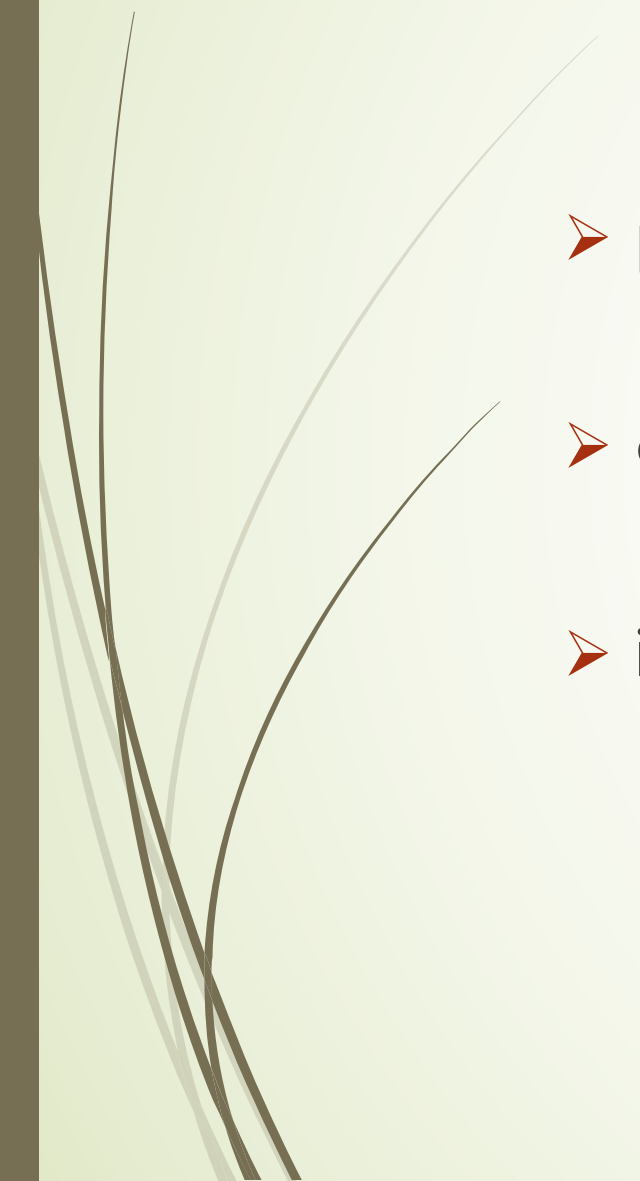
Intervencia a implementácia ABA

Masarykova Univerzita Brno
September 2023

V klinickej praxi:

- výber najvhodnejšej intervencie z možných intervencií
- výskum v EAB a ABA (etický kódex BCBA)
- intervencie, ktoré nemajú evidenciu z výskumu?

-
-
- prepojenie výsledkov hodnotenia a vhodnej intervencie
  - analýza funkcie = zodpovedajúca intervencia
  - identifikácia bariér efektívnej implementácie

Zdroje:

- vedecké štúdie
  - články
  - odborné konferencie
  - konzultanti/analytici/kolegovia
-

Intervencie sú efektívnejšie keď korešpondujú s funkciou správania:

1. Antecedentné intervencie
2. Učenie alternatívneho správania
3. Manipulácia následkov problémového správania

-
-
- porozumenie efektívnym komponentom intervencií
  - pochopenie základných princípov

Cvičenie:

➤ komponenty TCR?

Cvičenie:

- komponenty funkčnej komunikácie?
-

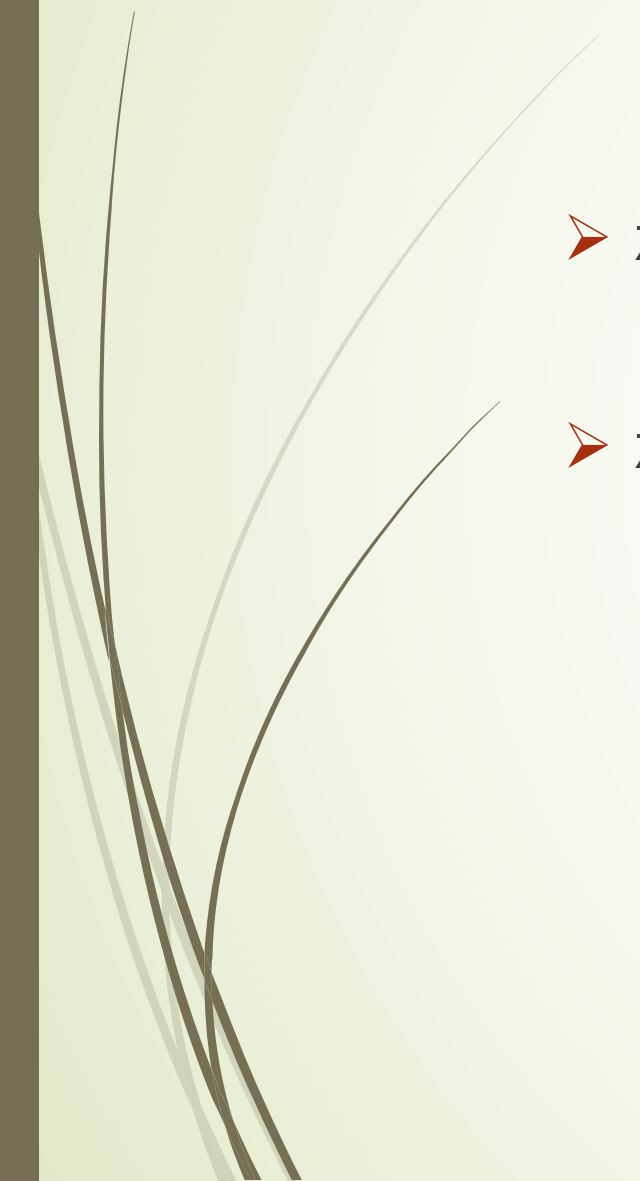
Cvičenie:

Intervencia podľa funkcie správania
(antecedentné, následok, nevhodné)

1. Pozornosť
2. Prístup k posilneniam
3. Únik od požiadaviek
4. Automatické posilnenie

Výber vhodnej intervencie

- záujmy a preferencie študenta
  - záujmy a preferencie rodiny
-

-
-
- hodnotenie existujúcich zručností študenta
  - funkčná analýza správania
  - hodnotenie bariér
  - individualizovaný program – zdôvodniť prečo práve tieto zručnosti pre tohto študenta
  - výber pivotálnych zručností/správání
  - udržanie zručností – prirodzené posilnenie v prirodzenom prostredí?

Hodnotenie dostupných zdrojov v prostredí:

- čas, ktorý je možné venovať intervencii
- rodinná situácia
- finančné zdroje
- kompetencie behaviorálneho analytika
- zhodnotenie kompetencií osôb, ktoré budú intervenciu implementovať
- frekvencia supervízie, konzultácií

Faktory efektívnej implementácie:

- efektívny tréning osôb, ktoré intervenciu implementujú
  - minimalizácia odklonu od intervenčných techník (treatment fidelity)
  - metódy hodnotenia efektivity intervencie
-

Tréning a supervízia osôb, ktoré intervenciu implementujú

- písomný opis procedúr nestačí
- ústne vysvetlenie procedúr nestačí
- neefektívny tréning – neefektívna intervencia
- konzistencia intervencie u rôznych osôb
- konzistencia intervencie v rôznych prostrediach

Behaviorálni analytici sú povinní poskytovať efektívny tréning a supervíziu všetkým osobám, ktoré sa podieľajú na hodnotení zručností a implementácii intervencií!

Behaviorálny tréning zručností

Empirická evidencia:

1. Efektívny tréning (criterion based)
2. Udržanie zručností v čase

Základné komponenty BST:

- rôzne modely, majú spoločné charakteristiky
- workshopy založené na BST, písomný manuál intervencie, video modeling, iné zdroje
- založený na kompetencii

Kompetencia?

Schopnosť predviesť špecifickú zručnosť efektívne a úspešne

Byť kompetentný = mať potrebné schopnosti, vedomosti, zručnosti
niečo úspešne urobiť

Inštrukcie

- opis zručnosti

Modelovanie

- predvedenie zručnosti

Nácvik
zručnosti

- prax pod
vedením/supervíziou

Feedback

Charakteristiky efektívnych inštrukcií:

- krok za krokom
- bez technického žargónu
- špecifické, jednoznačné inštrukcie
- zahrnúť čo nie je príklad
- dáta formy, schémy
- prejsť spolu inštrukcie a odpovedať na otázky
- vysvetliť dôvody (prečo táto technika, prečo učíme túto zručnosť..)

Modelovanie = demonštrácia zručnosti tak, aby ju
rodič/terapeut vedel imitovať

-
- podľa potreby opakovať predchádzajúce kroky
  - až do dosiahnutia kritéria
  - hodnotenie kompetencií v reálnom živote - precvičiť zručnosť tam, kde sa bude používať

Feedback

- korektívny
- pochvala
- priamy – stratégia, technika
- nepriamy

Príklady?

Efektívny feedback:

- špecifické informácie
- zameraný na zlepšenie toho, čo osoba môže ovplyvniť
- poskytnutý počas alebo čo najskôr po predvedení zručnosti

-
-
- feedback nie je kritizovanie
  - cieľom feedbacku je pomôcť dosiahnuť zlepšenie
  - kultúra poskytovania a prijímania feedbacku v organizácii

Procedurálna
integrita
(treatment
integrity)

udržanie zručností v čase

odklon od procedúr

kontinuálne monitorovanie a
feedback

ak je to potrebné opakovaný
tréning

Bariéry procedurálnej integrity?

Metódy hodnotenia efektivity intervencie

- podstatný vplyv na efektivitu intervencie
- rozhodnutia na základe dát
- úprava neefektívnej/málo efektívnej intervencie
- krátka analýza intervencie v kontrolovanom prostredí pred aplikáciou v rôznych kontextoch v prirodzenom prostredí (AB, ABAB dizajn..)

-
-
- kontinuálne monitorovanie výsledkov učenia
  - každý deň analýza dát a grafovanie
  - klinické rozhodnutia založené na analýze dát
  - identifikácia a troubleshooting neefektívnej intervencie

Neefektívna intervencia

- efektivita – techník, procedurálna fidelita, tréning a supervízia, validita dát, efektivita posilnení a hodnotenia preferencie
  - pomer cena/benefit
  - vysoká variabilita
  - ciele dosiahnuté, ale neovplyvní kvalitu života
-

VB-MAPP nestačí:

- neodhalí neefektívnu intervenciu
- nezobrazuje rýchlosť nadobúdania zručností
- hodnotenie po dlhom časovom období

Výber intervencie zhrnutie

1. Cieľ intervencie
2. Korešpodencia s výsledkami hodnotenia
3. Kontraindikácie, vedľajšie účinky intervencie
4. Kto má implementovať
5. Priebežné hodnotenie efektivity intervencie
6. Identifikácia neefektívnej intervencie
7. Alternatívna intervencia
8. Analýza evidencie intervencie vo výskume

Zdroje:

Cooper, J.O., Heward, W.L., Heron, T.E. (2007) Applied Behavior Analysis

www.bacb.com

